

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.— V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 33

Maribor, sobota, dne 24. aprila 1937

Leto XII

Pozdravljeni, kopači črnega diamanta!

Ob priliki VI. kongresa ZRJ.

Jutri, v nedeljo, dne 25. aprila tl. se bo vršil v Celju VI. redni kongres »Zveze rudarjev Jugoslavije«. Na ta kongres, katerega bo pozdravil predsednik sodružne čehoslovaške »Zveze rudarjev« in »Mednarodne rudarske zveze« v Londonu s. Karel Brožik, bodo prišli tudi drugi agilni sodruži našega delavskega gibanja. Vsem tem naj velja naš iskren pozdrav in dobrodošlica!

Delegati na kongresu bodo rudarji iz temnih rogov črnega diamanta, premoža, ki se sestanejo, da pregledajo delo Zvezine uprave za pretečeno poslovno dobo in dajo smernice za bodoče delo. Vse delo v »Zvezi rudarjev Jugoslavije« je bilo odprta knjiga in se je vršilo v ozkem stiku med upravo, podružnicami, zaupniki in člani. Doba zadnjih let je bila doba konsolidacije organizacije in smotrenega dela.

Pri tej priliki si bodo rudarji osvežili spomin na težke dneve bojev v pretečeni poslovni dobi. Bila je to doba, v kateri so rudarji osobi to oni v premožovnikih, največ trpeli. Nizke mezde, neznosen priganjaški sistem in neprestano praznovanje šihov, so bile zle sile, ki so rušile življenje in eksistenco rudarjev, dvigale pa blagostanje podjetnikov. Poleg tega so tudi politične razmere zelo neugodno vplivale tako v socialnem, kakor tudi v ideološkem oziru. Marsikateri član ali funkcionar ZRJ je imel v tem času priliko na lastni koži občutiti vso težo nevolje od strani podjetnika ali predstavnikov gotovih političnih skupin, radi svojega prepričanja.

Toda ZRJ je, zvesta svojim načelom in programu šla svojo pot. Kljubovala je vsem nasprotnim silam. Branila in štivila je interese rudarjev, gojila med njimi razredno zavest in prepričanje v njih lastno moč v organizaciji. To so rudarji razumeli in pomnožili vrste ZRJ. V tem tiči priznanje za požrtvovalno in nesebično delo vseh funkcionarjev ZRJ, je pa obenem tudi potrdilo, da je organizacija hodila po pravi poti.

Sklepe, ki jih bo sprejel kongres, bo sprovajala v življenje moč in razredna zavest organiziranih rudarjev. Glavna naloga vseh zavednih rudarjev pa mora biti, da pripeljejo v organizacijo vse svoje sotrpine, ki stoje danes še ob strani in izven nje.

Pozdrav delegatom, ki se bodo zbrali na kongresu, pozdrav vsem tistim kopačem črnega diamanta, ki so jih poslali na to važno posvetovanje, rudarjem bratske Zveze rudarjev v CSR in vsem, ki so združeni v Mednarodni zvezi rudarjev. —a.

V znamenju mednarodne solidarnosti

Nekaj političnih misli o preteklosti in bodočnosti

Delavsko časopisje poroča, da bo delavstvo v svobodnih deželah Evrope proslavilo prvi majnik posebno slovesno ter manifestiralo za svobodo in mir. Letos bolj kakor lani celo v splošni mednarodni politiki priznavajo napredujočo mednarodno konsolidacijo. Pojem mednarodne solidarnosti je postal moralni prehodnik miru in demokracije, že pravo javno mnenje. Socialistični delavski razred, ki politično stremi za tem ciljem, je že samo s tem dosegel velik moralni uspeh.

Lanski prvi majnik nas je radostno spominjal na volilni uspeh socialistov v Španiji, dočim so se vršile za delavstvo povoljne volitve v Franciji par dni pozneje. Dne prvega maja smo se nahajali še v nevarnosti pred grozečim fašizmom, kar potrjuje zlasti onemoglost Društva narodov v abesinskem vprašanju.

V tem letu se je pa mnogo izpremenilo. Blumova vlada v Franciji je za socializem znatna pridobitev. Demokracija je postala aktivnejša, nordijske države se odločno izrekajo za demokracijo in tudi Čehoslovaška je okrepila svojo demokracijo. Najpomembnejši dogodek pa je boj za svo-

bodo v Španiji, v katerem se demokracija prvič bori z orožjem s svetovnim fašizmom.

Idejo mednarodne obveznosti bo delavstvo ta dan posebno poudarilo. Zakaj, dokazano je v praksi, da mednarodnost ni fraza, ni sanjavost, marveč zgodovinsko dejstvo našega stoletja. Socialisti, delavci, demokrati vsega sveta so v enem taboru in v enem taboru je fašistična internacionalna reakcija. To potrjuje pravilnost delavskega internacionalizma.

Opravičeno pravi tudi majski oklic socialistične delavske internacionale, da pač nihče ne more čutiti svoje varnosti v svoji deželi, če gori v sosednji. Razvoj kapitalistične družbe je prekoračil narodnostne meje in mi doživljamo le internacionalizacijo naše usode.

Ožjemu pojmu reakcionarnega nacionalizma je delavski razred vedno ugovarjal ter, odkar živi v zgodovini, zagovarjal misel mednarodnega sodelovanja držav v soglasju in miru. Najnovejši razvoj je delavsko internacionalno prisilil, da to misel v političnem oziru točneje označuje:

Proti nacionalizmu, ki sili v voj-

no, zahteva organizacijo miru potom krepkega in aktivnega Društva narodov, ki se mora osvoboditi ovir, ki danes branijo izvajanje mednarodnega prava.

Proti nacionalni izolaciji slabejšega, ki ga izroča pohotnosti močnejšega napadalca, zahteva internacionala kolektivno (skupno) varnost, ki morajo zanjo jamčiti vse zbrane sile.

Velika mednarodna krivica se danes godi Španiji. Zato izraza delavski razred povsod in ob vsaki priliki svoje simpatije španskim borcem za svobodo z edinim namenom, da zmagajo pravico, demokracija in mir, ki jih hoče zrušiti reakcija.

S temi čutili in voljo bo letos prvega maja manifestiralo delavstvo svobodnih dežela. Z istimi čutili in z isto voljo pa bo delavstvo tudi drugod v duhu in tudi dejansko pokazalo svoje prepričanje, svojo zavest s ponosom na sobojevnike po vsem svetu.

Pravica mora zmagati v Španiji! Zmagati mora sodelovanje narodov v miru in idealni medsebojni demokraciji!

To je glavno geslo letošnjega prvega majnika.

Čehoslovaški poslanec s. Karel Brožik med nami

Danes s popoldanskim brzovlakom je prispel v Maribor predsednik »Zveze rudarjev v CSR«, podpredsednik »Mednarodne unije rudarjev« v Londonu in čehoslovaški narodni poslanec s. Karel Brožik, odkoder potuje v soboto na 6. kongres »Zveze rudarjev Jugoslavije« v Celje, ki bo v nedeljo, dne 25. t. m.

Naše delavstvo bo imelo priliko pozdraviti ljubega gosta v svoji sredi in sicer:

v Mariboru

v petek, dne 23. aprila ob pol 8. uri zvečer na predavanju v dvorani Delavske zbornice. S. Brožik bo predaval o čehoslovaški socialni zakonodaji;

v Celju

v nedeljo, dne 25. aprila ob 10. uri dop. na predavanju v veliki dvorani »Narodnega doma«, kjer bo predaval o istem predmetu kot v Mariboru. Razen njega bodo govorili v Celju še ss. dr. Reisman, Eržen in Jelen;

v Trbovljah

v ponedeljek, dne 26. aprila ob 4. uri pop. v dvorani Delavskega doma na

javnem rudarskem zborovanju, kjer bo s. Brožik poročal predvsem o rudarskih vprašanjih.

Na shodu bodo poleg njega govorili še ss.: Pliberšek, Arh in dr. Avg. Reisman.

Vest o obisku predstavnika čehoslovaškega socialističnega delavskega gibanja v Sloveniji je sprejelo delavstvo s posebnim zadoščanjem. S. Karel Brožik je po dolgih letih prvi gost s severa, iz bratske Čehoslovaške, ki prihaja k nam, da se v razgovoru z nami pouči o naših prilikah, o našem delu in težavah našega delavskega gibanja.

Njegov prihod smatramo kot pričetek razvoja najbolj prijateljskih in najpristrčnejših odnošajev med našim delavskim gibanjem in delavskim gibanjem v CSR.

Kljub različnim prilikam in položaju ter oddaljenosti nas družijo socialistična zavest in volja ter čvrsto hotenje, da v boju proti fašizmu in diktaturi zmagajo demokracija in zasije svoboda vsem narodom.

V tem zmislu želimo dobrodošlico s. Karlu Brožiku!
Družnost!

Predsednik čehoslovaške republike čestita Azani ob priliki šestletnice španske republike. Predsednik CSR dr. Beneš je dne 14. aprila ob šestletnici španske republike brzojavno čestital predsedniku Azani. — Azana se mu je brzojavno zahvalil.

ako ne bi obdavčila kapitala, uvedla indirektno davke na konzum in s tem podražila življenje delavstva.

Ako bi bili naši kapitalisti tako obdavčeni, kot so angleški, bi se razpočili, kar bi bilo za delavstvo koristno.

Širite naš list!

Angleška delavska stranka za obdavčenje kapitalistov

Konservativci proti lastnemu finančnemu ministru.

Angleški kapitalisti revoltirajo proti lastni stranki in lastnemu ministru Neville Chamberlainu, ki je predložil parlamentu predlog za 25 odst. zvišanje dohodninskega davka.

V proračunskem letu 1936-37, ki je zaključilo 31. marca, so znašali vsi državni dohodki 800 milijonov funtsterlingov (okroglo 190 milijard dinarjev). Od tega je država dobila na dohodninskem davku 257,2 milijona funtsterlingov (okroglo 61,7 milijard dinarjev). Ker pa zahteva oborožit-

veni načrt vlade letno 300 milijonov funtsterlingov (okroglo 72 milijard dinarjev) novih izdatkov, je finančni minister sklenil predlagati 25 odstotno povišanje dohodninskega davka, od 257,2 milijona funtsterlingov na okroglo 338 milijonov funtsterlingov (okroglo 81 milijard dinarjev).

Proti temu obdavčenju so sedaj angleški kapitalisti, ki pravijo, da pomenijo ta bremena uničenje industrije itd. Za ta davek pa so delavski poslanci, ki se zavedajo, da bi vlada,

Zaupnica Blumovi vladi v socialističnem svetu

Levica s s. Blumom.

V nedeljo je zboroval v Parizu svet socialistične stranke. Konferenca, ki je trajala do treh zjutraj, je sprejela dve pomembni resoluciji. — V prvi ugotavlja socialistični svet, da so ministri socialistične stranke v vladi vršili socialistično disciplino, svoje mandate vestno opravljali in da jim je zato delavski razred hvaležen. S posebno pohvalo omenja in izreka zaupanje Marksu Dormoyu in Blumu, ki ju nasprotniki socializma napadajo. Svet povdarja obenem, da v socialistični stranki ne sme biti nobene organizacije, ki bi hotela voditi drugačno politiko kakor stranka, ker bi se sicer take skupine morale izključiti in razpustiti. Sodrugi, ki so morda drugega mnenja, upa svet, se bodo podredili sklepu in disciplini, ker bi jih sicer moral kongres socialistične stranke izključiti.

Ta resolucija je bila sprejeta s 4573 glasovi, 25 glasov proti in 500 glasov pa ni bilo oddanih.

V drugi resoluciji povdarja svet, da je za odločevanje o politiki mero-dajna le enotna komisija, ki jo je sestavila socialistična stranka sporazumno s komunistično stranko. Ta sme sklepati o taktiki in politiki. Zato se okrognim organizacijam socialistične stranke odsvetuje, da bi sklepale kake posebne dogovore s komunisti.

Ta resolucija pa je bila soglasno sprejeta, ker je potrebna v sedanjem položaju enotna politika delavskega gibanja.

Manjšina se je brez obotavljanja pokorila sklepu večine, kar je zopet pokvarilo veselje reakciji, ki se je nekaj tednov širokoustila o nestanovitnosti Blumove vlade in nedisciplini v socialistični stranki.

Boji za Toledo in Teruel

Ofenziva vladnih čet skoro na vseh frontah

Razvoj dogodkov na španskih bojiščih kaže, da imajo inicijativo v rokah vladine čete in da so nacisti potisnjeni v obrambo. Premoč vladine vojske je občutiti ne samo na zemlji, ampak tudi v zraku. Na morju sta si nasprotnika precej enako močna, razen posameznih akcij v daljših razdobjih ni beležiti večjih dogodkov; o kakšni blokadi vlade s strani nacistične mornarice pa ne more biti govora.

Predor nacistične fronte pri Teruelu

Operacije vladine vojske so bile od pretekle sobote, dne 17. t. m. osredotočene proti Teruelu, znani gorski trdnjavi 170 km severozapadno od Valencije. Na tem mestu sega od nacistov zasedeno ozemlje v obliki jezika kakšnih 60 do 100 km globoko in 30 do 50 km široko v teritorij, ki ga imajo zasedenega vladine čete.

Napad na to ozemlje so izvršile čete valencijske vlade in Katalonci.

Najprvo so napadli Katalonci s severovzhoda in zavzeli mesta Lidon, Visjedo in Arhente. Nato so dva dni pozneje napadle čete valencijske vlade severozapadno od Teruela in zavzele kraje Bronchales, Monterde in Albarasin. Pri kraju Celades sta se združili obe vojski in s tem odrezali trdnjavo Teruel od njenega zaledja ter cestne zveze s Saragoso. Osvajanje Teruela, ki leži visoko v planinah, bo brez večjih žrtev mogoče le, ako ga oblegovalci izstradajo. Vsekakor si naskakovanje na to trdnjavo lahko prihranijo, ker jo je obkoljeno mogoče obvladati z minimalnim številom čet.

Boji pri Teruelu so zaključili z begom nacistov, ki se umikajo proti severu v smeri Saragosse in so prepustili vladnim četam precejšen plen.

Napad v smeri na Toledo

Med tem ko se pred Madridom nacisti zamažujejo, da bi zavzeli položaje, iz katerih so jih pregnali republikanci pretekli teden in osvobodili obkoljeno posadko v univerzitetni četrti, so vladine čete na jugozapadu od Madrida pri Toledu ponovno prešle v ofenzivo in imajo zaizvedene znatne uspehe. Ta ofenziva je pravzaprav nadaljevanje ofenzive, ki so jo podvzele vladine čete že pred dobrimi tremi tedni na tem delu fronte, pri kateri se jim je posrečilo zavzeti neko predmestje Toleda, ki leži preko hriba. Z višin okoli Toleda so vladini topovi zadnje dni bombardirali postojanke nacistov okoli mesta, zlasti tudi tvornico orožja, ki so jo popolnoma uničili. Po artiljerijski pripravi so zavzele vladine čete pozicije nacistov v naskoku. S tem so se znatno približale mestu. Franco bo Toledo na vsak način skušal braniti z vsemi silami, ker bi napredovanje vladnih čet skozi Toledo, proti severu, značilno ogrožanje nacistov od Toleda preko Aranhueza in ob reki Jarami, v hrbtu, tako, da bi jim ne preostalo drugega kot nagel umik.

Protih Cordobi

Napredovanje vladnih čet proti Cordobi iz smeri Pozoblance čez Villaharta, ki leži kakšnih 20 km severno od Cordobe, se nadaljuje.

Manjše uspehe beležijo vladine

čete tudi zapadno od Penaraje pri Fuenteovejuni, kjer se nahajajo sedaj 70 km oddaljene od svojih prvotnih postojank pri Pozoblanci, odkoder so pričele ofenzivo.

Pred Bilbajem

Po enotedenskem presledku je general Mola ponovno začel z napadi v smeri proti mestu Durangu. To pot ne vodi več ofenzive z juga, ampak od vzhoda na črti Bergara—Mondragon, ne da bi se mu bilo posrečilo znatno napredovati.

Blokada Bilbaja se je izkazala kot prazno strašilo Francovcev. V Bilbajo prihajajo dnevno parniki z živili.

Franco obstreljuje Madrid

Z dalekosežnimi topovi, da se maščuje nad nedolžnim prebivalstvom, strelči, ženami in otroci, ki jih mesarijo njegove bombe in granate, za svoje neuspehe na fronti.

Angleška vlada je klonila pred opozicijo

Zadržanje angleške vlade v vprašanju blokade Bilbaja, zlasti njen nasvet, da naj angleške trgovalne ladje ne plovijo v pristanišče, je dvignil burjo protestov v parlamentu. Dasi je vlada dobila zaupnico, je pod pritiskom parlamenta in javnosti pa vendarle morala izpremeniti svoje stališče. Član vlade Samuel Hoare je te dni podal izjavo v parlamentu, da bo angleška vojna mornarica ščitila vse angleške trgovalne ladje pred napadi uporniškega brodogovja, pa naj se že ladje nahajajo na odprtem morju ali pa v španskih vodah.

Doma in po svetu

Minimalne mezde v praksi. V splitskih cementnih tvornicah stavkajo delavci že skoraj tri mesece. Tovarne so stavko izzvale, ker ne bi bile zaradi izpremembe valute dosegle z dobavami za Francijo tako ogromnih dobičkov. Oblasti so že večkrat posredovale brez uspeha, ker podjetja niso bila dostopna. Banska uprava v Splitu je sedaj odredila, da se morajo delavci in podjetje sporazumeti v osmih dneh, to je do 22. t. m. Če med strankama do tega dne ne pride do sporazuma, bo inspekcija dela v Splitu v zmislu naredbe o minimalnih mezdah odredila mezdnino, ki bo obvezna za delavstvo in podjetja. — Stavka utegne biti končana. — t. j.

Novi načrt Priviligirane agrarne banke. S »sanacijo« kmetijskih dolgov, ki je poverjena narodni in zgoraj imenovani banki, je tesno v zve-

zi nov načrt Priviligirane agrarne banke. Sanacijski načrt je težak problem, ki povečava riziko prav mnogih kmetov in tudi riziko bank. Ali riziko bank je manjši, ker delajo z velikimi dobički. Zaradi zmanjšanja bančnega rizika, namerava PAB prevzeti kontrolo nad vsemi kmetijskimi kreditnimi zadrugami. S tem bo, seveda, centralizirano vse to gospodarstvo v Beogradu.

Redek primer socialne skrbi. Lesna industrija v Dobrljnu je izpremenila obrat in odpustila nekaj starih delavcev. Uvedla pa je sporazumno z delavci enodstotni prispevek delavcev in dvaodstotni prispevek obrata, da bodo stari delavci dobivali podporo. Obenem je obrat prepustil tem delavcem veliko hišo za stanovanje ter jih bo oskrboval s kurivom in svetlavo. — Kako obsežna

in izdatna je ta skrb, poročilo ne pove in je le načelne važnosti, ker podjetniki tako kriče proti zavarovanju za starost.

Padel na fronti pri Guadalajari. Na fronti pri Guadalajari je padel tipograf Julij Varesco iz Sarajeva, ki se je boril v mednarodni brigadi na strani legalne španske vlade.

Konferenca socialističnih zdravnikov se je v soboto vršila v Brnu na Čehoslovaškem. Konferenca je poslala španskemu ljudstvu, ki se bori za svobodo, ter kolegom, zdravnikom, ki se herojsko žrtvujejo za narod, svoje vdane pozdrave.

Volitev praškega župana bo dne 24. t. m. Drju Baxi, ki je bil 18 let praški župan, bo sledil dr. Zenkl.

Strahovit padec vrednosti delnic na praški borzi. Kapitalistični spekulantli so zopet enkrat povzročili na praški borzi vrednostnih papirjev strahovit padec kurzov, pri čemer so imejtelji akcij bančnih in industrijskih podjetij izgubili ogromne vsote. Zlasti so prizadeti manj premožni lju-

V ogledalu

»Velika metla.«

»Samouprava« je prinesla članek »Velika metla«, v katerem pravi: »Dasi je vlada hitro postala izraz stranke, se je zadržala proti velikemu upravnemu telesu popolnoma nepartijsko. Počeni od najvišjih do najnižjih uradnikov!... Te širokogrudne potrpežljivosti v državni upravi bo sedaj konec... Prišel je moment, da se pomeže z veliko metlo... (Oni, ki so mislili, da jim bo vse odpušeno) so pozabili, da je vlada pustila vsa osebna vprašanja ob stran, da jih reši potem, ko bo rešila mnoge važnejše državne probleme... Vlada g. dr. Stojadinovića, kot izraz stranke (podčrtali mi op. ur.) bi morala pred vstopom v tretje leto pomesti z veliko metlo in očistiti upravo, samoupravni aparat, združenja in šole!...«

Vlada in ustava.

Po ustavi imenuje vlado kralj oz. kraljevi namestniki in je vlada izraz kraljeve volje oz. volje kraljevih namestnikov.

Vsak naročnik gotovo želi, da bi »Delavska Politika« začela čimprej izhajati trikrat na teden. To akcijo pa najbolj ovirajo naročniki, ki se ne zavedajo, da je treba naročnino poravnati sproti vsak mesec. Ali si tudi Ti z naročnino v zaoznanju?

dje, ki so del svojih prihrankov naložili v akcije in so sedaj pravzaprav ob vse. V kolikor se bo tečaj akcij zopet popravil in kdaj, ni mogoče reči.

»Visokošolci.« Z univerze v Črnovicah je bilo izključenih okrog 1000 akademikov, ki so bili sicer vpisani kot slušatelji, v resnici so pa hodili poslušati samo na predavanja fašistične »Železne garde«, kateri so tudi pripadali. Ker iz tega predmeta zaenkrat ni mogoče polagati izpita na univerzi, je tudi docela nepotrebno, da bi jih vodili v seznamih. Na ta način si bodo samo prihranili takse, obenem pa jim je omogočeno, da se bodo lahko popolnoma posvetili »fašistični vedi«, ne da bi delali sramoto pravim akademikom. — V univerzitetni knjižnici v Varšavi je eksplodirala bomba. Uničenih je mnogo knjig. Atentat je najbrž izvršil visokošolec, ki mu ni do knjig.

Proces proti Jagodi, bivšemu voditelju GPU (sovjetska tajna policija) in poštenu komisarju Sovjetske Rusije se pripravlja. Z njim vred bo obtoženih še 15 komisarjev, med njimi tudi neki Grk, ki je vabil caristične emigrante v Rusijo, z zagotovilom, da bodo prosti, ako pokažejo skrivališča svojih dragocenosti. Teh dragocenosti pa se je Grk potem polastil.

Tekstilni delavci v Glasgowu na Angleškem so stopili v stavko, ker delodajalci niso hoteli pristati na povišanje mezd. Verjetno je, da se stavka razširi tudi na delavstvo drugih strok.

Tri poglavitna delavska vprašanja so rešena. Na shodu v »Zidovskem domu« v Sarajevu je rekel minister za socialno politiko Dražić Cvetković: »Trije so glavni delavski problemi: vprašanje dela in zasluzka, vprašanje eksistence in vprašanje ureditve minimalnih mezd. Ta vprašanja je rešila vlada g. dr. Stojadinovića.«

A. M. de Jong:

12

IZDAJA

Otroška leta Mereyntjeja Geysena

»Ne vem čisto za gotovo,« je odvrnil deček v dvomu. »Če bi le mogel malo bolj paziti, pa je tako težko, Vrč, ne veš kako... stara mati ve prav natanko, kako in kaj hoče naš ljubi Bog, jaz pa, vidiš, se vedno znova zmedem...« Vrč je postal že v resnici hud na to pobožnjaško moro v podobi stare matere, ki si gotovo domišlja, da ima ljubega Boga v zakupu. Obraz se mu je zresnil in nevajen, da bi se mnogo oziral na prepričanje drugih, je naenkrat izbruhnil:

»Tvoja stara mati ve o vsem tem prav tako eno figo, kot ti ali jaz. Ona se samo dela tako pobožno. Nič si ne stori iz vsega tega, dečko!...«

»Toda župnik?« je vprašal Mereyntje, osupel nad tem, s kakšno nezasišano ravnodušnostjo je govoril pohajač o tako vzvišeni osebi, kot se mu je zdela njegova stara mati.

»No, da,« je nejevoljen godel Goort. Razumel je, da bo težko začel boj z vsemi svetniki naenkrat in končno, kaj ga je tudi brigala vsa ta pri-smodaritja?

»Misli raji, kaj boš tvoji materi natvezil, ko prideš domov,« je rekel svareče.

Toda preveč se je bal greha, da bi si bil Mereyntje upal kaj takega! Ravnal bo pametnejše in bo vse natanko povedal, kako se je zgodilo. Da bi še lagal... ne, to bi bilo malce preveč hudega v enem dnevu... kaj takega se ni mogel podstopiti!

»Ali naj jaz kaj iztuhtam?« se mu je velikodušno ponudil Vrč, »za me je to malenkost, dečko! Odrasli ljudje se lahko mirno nekoliko zlažejo, sicer ne pridejo daleč. Vsi delajo tako!«

»Ne,« se je krepostno branil Mereyntje, »kaj takega raji ne stori. In to je tudi zlagano, ako praviš, da vsi odrasli ljudje lažejo. To ni res. Pri nas doma ne lažejo. Jaz, — da, včasih, toda oče, mati, stara mati... ne, ne, ti, oni ne lažejo nikoli... nikoli... nikdar v svojem življenju!«

Vrč se je smejal. Cela večnost je že od tega, ko je tudi tako mislil o odraslih ljudeh. Z zavidanjem in žalostjo je občudoval njihovo pridnost in lepo življenje, radi česar so bili upravičeni, da so bili strogi z otroci, često radi najmalenkostnejših prestopkov. Dobro se spominja, da ga je navdajal ta občutek zlasti kar se tiče njegovih staršev... Pozneje se je prepričal o nečem drugem, spoznal je svojega očeta kot pijano šlevo, svojo mater pa kot premeteno sleparko, polno zavisti in svetohlinsko kanalijo. In drugi v njegovi okolici?... No, ... ni treba da bi o tem govoril pred otrokom. Tudi zanj bo še prišel čas. Naj si sam pozneje enkrat nabere izkušenj... Res je bilo bolj sitno in utrudljivo s takimi mislimi v glavi govoriti z

njim, kot pa nositi ga! Nепrestano se je moral brzdati. Oni pa je blebetal o vsem mogočem, o svetu, ki sploh ni obstojal!...

»Ali mi ne verjameš?« je vprašal Mereyntje, resno ozlovoljen, z glasom, v katerem je izzvenela groznja. »No in še enkrat ti rečem, da moj oče in nikdar ne lažejo, torej sedaj veš, he!«

»O — Bog varuj,« ga je miril Vrč, »je že dobro, seveda... samo ob sebi umevno... tvoj oče in tvoja mati nikoli ne lažeta!«

»In tudi stara mati ne!« je zahtevajoče dopolnil Mereyntje.

»Ne — pač, tudi tvoja stara mati ne!« Sedaj je bil Mereyntje zadovoljen; pomirjen je naslonil svojo glavo na Goortovo široko ramo, bil je truden in zadovoljen je zatislil svoje oči... Tako se mu je zdelo pozabavanje, ki ga je povzročala hoja njegovega nosača še vse zabavnejše... Zelo pa se je premagoval, da ne bi zaspa!...

Ko je Mereyntje čez čas zopet odprl oči, oja, sta bila že na vaški cesti... Glej! tu je oprezovala prodarjeva žena skozi na pol odprto okno in od začudenja so ji izstopile oči pod gubami njene snežnobele avbice... Tam je priteklo par njegovih sovrstnikov in od nekod za seboj je zaslišal glas:

»Hej, to pa je Mereyntje!... Gotovo se mu je kaj zgodilo!«

(Dalje prihodnjč.)

